

PROIECT
privind principalele obiective urmărite
în cazul alegerii în calitate de membru al
Consiliului Superior al Magistraturii

În stabilirea obiectivelor urmărite de un viitor membru al Consiliului Superior al Magistraturii este imperios necesar a se pleca de la ceea ce reprezintă autoritatea judecătorească, pe de o parte, și ceea ce reprezintă Consiliul Superior al Magistraturii, pe de altă parte, în actuala ordine constituțională și legală a Statului Român.

*

* *

- Potrivit art.126 alin.(1) din Constituție, republicată:
 - „Art.126. – (1) Justiția se realizează prin Înalta Curte de Casație și Justiție și prin celelalte instanțe judecătorești stabilite de lege.”
 - În analiza textului constituțional citat, în doctrină s-a afirmat că „este cu totul nejustificată și creatoare de confuzii folosirea noțiunii de justiție într-un sens larg, care cuprinde și Ministerul Public și Consiliul Superior al Magistraturii”¹.
- Instituția Consiliului Superior al Magistraturii își găsește reglementarea în Constituție tot în cuprinsul Capitolului VI – „Autoritatea judecătorească”, art.133-134 (care formează Secțiunea a 3-a a capitolului respectiv, secțiune intitulată chiar „Consiliul Superior al Magistraturii”).
 - Potrivit art.133-134 din Constituție, republicată:

„SECȚIUNEA a 3-a

Consiliul Superior al Magistraturii

Articolul 133 – Rolul și structura

(1) Consiliul Superior al Magistraturii este garantul independenței justiției.

(2) Consiliul Superior al Magistraturii este alcătuit din 19 membri, din care:

¹ I. Muraru, E.S. Tănăsescu, ș.a., *Constituția României. Comentariu pe articole*, Ed. C.H. Beck, București, 2008, p.1234

- a) 14 sunt aleși în adunările generale ale magistraților și validați de Senat; aceștia fac parte din două secții, una pentru judecători și una pentru procurori; prima secție este compusă din 9 judecători, iar cea de-a doua din 5 procurori;
 - b) 2 reprezentanți ai societății civile, specialiști în domeniul dreptului, care se bucură de înaltă reputație profesională și morală, aleși de Senat; aceștia participă numai la lucrările în plen;
 - c) ministrul justiției, președintele Înaltei Curți de Casație și Justiție și procurorul general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție.
- (3) Președintele Consiliului Superior al Magistraturii este ales pentru un mandat de un an, ce nu poate fi reînnoit, dintre magistrații prevăzuți la alineatul (2) litera a).
 - (4) Durata mandatului membrilor Consiliului Superior al Magistraturii este de 6 ani.
 - (5) Hotărârile Consiliului Superior al Magistraturii se iau prin vot secret.
 - (6) Președintele României prezidează lucrările Consiliului Superior al Magistraturii la care participă.
 - (7) Hotărârile Consiliului Superior al Magistraturii sunt definitive și irevocabile, cu excepția celor prevăzute la articolul 134 alineatul (2).

Articolul 134 – Atribuții

- (1) Consiliul Superior al Magistraturii propune Președintelui României numirea în funcție a judecătorilor și a procurorilor, cu excepția celor stagieri, în condițiile legii.
- (2) Consiliul Superior al Magistraturii îndeplinește rolul de instanță de judecată, prin secțiile sale, în domeniul răspunderii disciplinare a judecătorilor și a procurorilor, potrivit procedurii stabilite prin legea sa organică. În aceste situații, ministrul justiției, președintele Înaltei Curți de Casație și Justiție și procurorul general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție nu au drept de vot.
- (3) Hotărârile Consiliului Superior al Magistraturii în materie disciplinară pot fi atacate la Înalta Curte de Casație și Justiție.
- (4) Consiliul Superior al Magistraturii îndeplinește și alte atribuții stabilite prin legea sa organică, în realizarea rolului său de garant al independenței justiției.”

- Dispozițiile constituționale citate (ale art.133-134) au fost interpretate în doctrină în sensul că „acest organism [...] are rolul de a garanta independența justiției” și că „el se impune, prin atribuțiile sale [...] între puterea judecătorească și puterea legislativă ori executivă, pentru a-i scuti pe judecători de presiuni, promisiuni de avansare etc. care ar afecta independența și imparțialitatea lor”².
- De asemenea, s-a afirmat că CSM este un organ al autorității judecătorești, care însă are doar atribuții administrative și de jurisdicție disciplinară³.
- Dispozițiile constituționale interpretate în sensul arătat, au fost preluate, subsecvent, în cuprinsul legilor organice privind organizarea judiciară⁴ și Consiliul Superior al Magistraturii⁵.
- Corespunzător rolului constituțional ce îi revine, prin dispozițiile Capitolului IV din Legea nr.317/2004, republicată, cu modificările și completările ulterioare, sunt reglementate atribuțiile Consiliului Superior al Magistraturii, după cum urmează:
 1. în privința apărării independenței și imparțialității judecătorilor și procurorilor (art.30 alin.1);
 2. în privința apărării reputației profesionale a judecătorilor și procurorilor (art.30 alin.1);
 3. în privința carierei judecătorilor și procurorilor (art.30 alin.3, art.33, art.35, art.40);
 4. în privința admiterii în magistratură, evaluării, formării și examenelor judecătorilor și procurorilor (art.34, art.36);
 5. în domeniul organizării și funcționării instanțelor și parchetelor (art.37, art.41);
 6. în domeniul răspunderii disciplinare a magistraților (art.44 – art.50).

² I. Muraru, E.S. Tănăsescu, ș.a., *Constituția României. Comentariu pe articole*, Ed. C.H. Beck, București, 2008, p.1262

³ Ion Deleanu, *Procedura civilă*, Arad, 1998, p.76; Ion Deleanu, *Tratat de procedură civilă, Volumul I*, Ed. All Beck, București, 2005, p.89; Ioan Leș, *Principii și Instituții de drept procesual civil*, București, 1998, p.95; Emanuel Albu ș.a., *Drept administrativ*, precitat, p.150;

⁴ Conform art.1 alin.(2) din Legea nr.304/2004 privind organizarea judiciară, republicată, cu modificările și completările ulterioare: „Consiliul Superior al Magistraturii este garantul independenței justiției”

⁵ Conform art.1 alin.(1) din Legea nr.317/2004 privind organizarea și funcționarea Consiliului Superior al Magistraturii, republicată, cu modificările și completările ulterioare: „Consiliul Superior al Magistraturii este garantul independenței justiției”

*

* *

Obiectivele pe care și le propune orice candidat, în perspectiva dobândirii calității de membru al CSM, se împart în două categorii:

- obiective propuse în calitate de reprezentant al instanței de la care provine;
- obiective propuse în calitate de membru al CSM, prin excelență organ administrativ colegial al autorității judecătorești.

Fără doar și poate, principalele obiective pe care și le propune un candidat atunci când participă la alegerile pentru calitatea de membru în CSM sunt cele imaginate din perspectiva funcției pe care o ocupă (judecător sau procuror) și entității din care provine (instanță sau parchet).

*

* *

I. Obiective propuse din perspectiva calității de reprezentant al Înaltei Curți de Casație și Justiție:

1. readucerea Înaltei Curți de Casație și Justiție, ca Jurisdicție Supremă a Statului Român, la rolul său tradițional și constituțional de primă instanță în ierarhia jurisdicțiilor interne, prin care se realizează justiția;
2. promovarea unei legi proprii de organizare și funcționare a Înaltei Curți de Casație și Justiție, în considerarea faptului că Jurisdicția Supremă a beneficiat de o reglementare distinctă încă de la înființarea sa, prin Legea pentru înființarea Curtei de Casație din 12 ianuarie 1861, precum și ulterior anului 1989, pe perioada în care s-a aflat în vigoare Legea Curții Supreme de Justiție nr.56/1993;
3. redobândirea de către judecătorii de la Înalta Curte de Casație și Justiție a statutului de demnitate publică, statut care le era recunoscut în reglementarea fostei Legi a Curții Supreme de Justiție nr.56/1993;
4. respectarea competențelor ce revin potrivit legii Înaltei Curți de Casație și Justiție și, implicit, dimensionarea acestora corespunzător unei Jurisdicții Supreme a unui stat membru al Uniunii Europene.
 - a. Din această perspectivă, competențele ce revin Înaltei Curți de Casație și Justiție trebuie să corespundă celei mai înalte instanțe a Statului Român, care, potrivit Constituției, este vârful instanțelor judecătorești și este unica instanță căreia îi revine competența de a asigura interpretarea și aplicarea unitară a

legii de către celelalte instanțe judecătorești. Este absolut necesar a fi avută în vedere recomandarea Comisiei Europene cu privire la reforma sistemului judiciar în ceea ce privește revizuirea competenței ce revine Înaltei Curți de Casație și Justiție (Raportul Comisiei Europene către Parlamentul European și Consiliu din 20 iulie 2010).

- b. În realizarea acestui obiectiv, este absolut necesar ca punctul de plecare să îl reprezinte necesitățile constatate și exprimate de către judecătorii Înaltei Curți de Casație și Justiție, urmând ca, în realizarea rolului ce îi revine de interpus între puterea judecătorească și celelalte două puteri ale statului – puterea legiuitoare și puterea executivă – Consiliul Superior al Magistraturii să inițieze și/sau să susțină toate proiectele de ordin legislativ, financiar sau administrativ care tind să influențeze competența Instanței Supreme.
5. consolidarea statutului judecătorului de la Înalta Curte de Casație și Justiție în raport cu rolul constituțional ce revine Instanței Supreme și cu menirea autorității judecătorești de a fi pârghie de echilibru în cadrul statului de drept;
 6. continuarea demersurilor necesare pentru consolidarea rolului Înaltei Curți de Casație și Justiție în unificarea jurisprudenței, ca scop final al actului de justiție, prin instituirea cel puțin în privința recursului în interesul legii a unor mecanisme simplificate de genul celui exemplificat pozitiv în Raportul intermediar din 23 martie 2010 al Comisiei Europene către Parlamentul European și Consiliu privind progresele realizate de România în cadrul Mecanismului de cooperare și verificare (a se vedea pag.3, Nota de subsol nr.2 din Raport). Continuarea acestor demersuri este imperios necesar a se finaliza prin rezultate concrete care să contribuie decisiv la îmbunătățirea unificării practicii judiciare pentru a răspunde recomandării expres cuprinse și în Raportul Comisiei Europene către Parlamentul European și Consiliu din 20 iulie 2010 (a se vedea recomandarea nr.4, pag.9 din Raport). Este, într-adevăr, absolut necesar să se realizeze o bază națională de jurisprudență care să ofere posibilitatea reală de identificare a practicii judiciare relevante în orice materie, cât și un mecanism care să permită accesul practicienilor și justițiabililor la jurisprudența instanțelor de la diverse grade de jurisdicție.
 7. asigurarea condițiilor optime pentru realizarea actului de justiție la nivelul Înaltei Curți de Casație și Justiție, în ceea ce privește: alocarea/construirea unui sediu care să răspundă cerințelor reale ale unei Jurisdicții Supreme; punerea la dispoziție a resurselor umane, financiare și materiale care să răspundă pe deplin cerințelor unei

Instanțe Supreme, de natură a face posibilă realizarea actului de justiție la cele mai înalte standarde (prin comparație, a se observa modul de organizare, modalitatea de funcționare, resursele financiare și umane de care beneficiază orice altă instanță supremă a unui stat membru al Uniunii Europene, precum și instanțele internaționale – CJCE și CEDO – pentru realizarea unui act de justiție la care justițiabilul român se raportează permanent). Sub acest aspect, este necesar a fi efectuate toate demersurile necesare pentru a răspunde în cel mai scurt timp recomandărilor Comisiei Europene cu privire la asigurarea resurselor umane în cadrul sistemului judiciar (este relevant faptul că în Raportul din 20 iulie 2010, Comisia Europeană a amintit faptul că, deși a fost cuprinsă și în Raportul din 23 martie 2010, recomandarea respectivă a rămas nesoluționată).

8. adoptarea unei legi proprii de organizare și funcționare a Înaltei Curți de Casație și Justiție, ceea ce ar fi de natură să-i confere o independență reală și o recunoaștere implicită a rolului tradițional și constituțional al Jurisdicției Supreme. În același sens, este de dorit a se da eficiența cuvenită dispozițiilor art.132 alin.(5) din Legea nr.304/2004, republicată, cu modificările și completările ulterioare, în sensul că „Bugetul Înaltei Curți de Casație și Justiție se aprobă de adunarea generală a judecătorilor acestei curți, cu avizul consultativ al Ministerului Finanțelor Publice”;
9. asigurarea condițiilor legale necesare pentru a face posibilă preluarea de către Înalta Curte de Casație și Justiție de la Ministerul Justiției a bugetului și patrimoniului aferent instanțelor judecătorești;

II. Obiective propuse din perspectiva calității de membru al Consiliul Superior al Magistraturii:

1. îndeplinirea întocmai a rolului ce revine Consiliului Superior al Magistraturii de garant al independenței justiției în raport cu puterea legiuitoare și puterea executivă, prin realizarea strictă a competenței constituționale și a atribuțiilor legale ce îi revin. Este de dorit ca acest organism să acționeze cu profesionalism și bună-credință în limitele competenței conferite pentru a se evita arogarea de atribuții care exced rolului și funcțiilor sale;
2. crearea unor mecanisme reale și eficiente de comunicare pe orizontală și pe verticală care să conveargă spre Înalta Curte de Casație și Justiție, ca vârf al autorității judecătorești, cu scopul de a contribui la unificarea practicii judiciare, ceea ce va avea drept consecință credibilizarea actului de justiție. Instituirea unei reale comunicări între instanțe trebuie să fie realizată și să aibă drept

țintă principală identificarea de către instanțe a aspectelor de practică contradictorie și recurgerea la modalitățile legale și regulamentare care fac posibilă unificarea jurisprudenței la toate nivelele, prin metode similare celei menționate cu caracter pozitiv în Raportul intermediar din 23 martie 2010 al Comisiei Europene către Parlamentul European și Consiliu privind progresele realizate de România în cadrul Mecanismului de cooperare și verificare (a se vedea pag.3, Nota de subsol nr.2 din Raport);

3. asigurarea în cel mai scurt timp posibil a resurselor umane necesare funcționării optime a sistemului judiciar, prin asigurarea finanțării și ocupării posturilor vacante (de judecător, procuror, personal auxiliar de specialitate), cu consecința firească a adaptării schemelor de personal la volumul real de activitate, caracterizat în prezent printr-o creștere progresivă. O asemenea prioritate este menționată inclusiv în Raportul intermediar din 23 martie 2010 al Comisiei Europene către Parlamentul European și Consiliu privind progresele realizate de România în cadrul Mecanismului de cooperare și verificare (a se vedea pag.4, paragraful 2);
4. îmbunătățirea, eficientizarea și creșterea transparenței procedurilor de ocupare a posturilor de execuție și de conducere vacante din cadrul autorității judecătorești, într-o manieră care să conducă la minimizarea numărului de litigii generate de hotărârile adoptate de Consiliul Superior al Magistraturii în acest domeniu. Avem în vedere faptul că începând cu anul 2005 și până în prezent (2010) numărul litigiilor generate de hotărârile adoptate în acest domeniu de către Consiliul Superior al Magistraturii a fost în permanentă creștere (9 dosare în anul 2005; 90 de dosare în anul 2006; 203 dosare în anul 2007; 380 dosare în 2008). Scăderea numărului de litigii în materia promovării judecătorilor și procurorilor în funcții de execuție și de conducere poate fi determinată numai prin creșterea credibilității acțiunilor Consiliului Superior al Magistraturii cu consecința îmbunătățirii încrederii față de acest organism a celor pe care îi reprezintă, a principalilor săi beneficiari, respectiv magistrații.
5. eliminarea pe cât posibil din activitatea Consiliului Superior al Magistraturii a uzanței de recurgere la instituții juridice cu caracter de excepție, cum sunt delegarea, detașarea sau interimatul, în beneficiul utilizării unor instituții juridice care sunt de natură a asigura un climat de continuitate, stabilitate și siguranță juridică prin măsurile adoptate față de beneficiarii acestora, respectiv instituțiile și persoanele în cauză;

6. valorificarea reală și eficientă a procedurilor legale care conferă Consiliului Superior al Magistraturii dreptul și obligația de a apăra independența, imparțialitatea sau reputația profesională a magistraților. Având în vedere rolul ce îi revine și anume acela de „interpus” între autoritatea judecătorească și celelalte două puteri ale statului, care poate și trebuie să îi apere pe magistrați de orice de presiuni de natură a le afecta independența și imparțialitatea, Consiliul Superior al Magistraturii ar trebui să devină un real, perseverent și eficient apărător al valorilor de substanță ale statutului magistratului și ale actului de justiție. Astfel, Consiliul Superior al Magistraturii poate și trebuie să uzeze de toate mijloacele legale și procedurale pentru a atenua și, în final, pentru a face posibilă eliminarea definitivă a tuturor formele de presiune care se exercită în prezent în spațiul public asupra magistratului și autorității judecătorești, prin adoptarea unor luări de poziție prompte și ferme;
7. monitorizarea permanentă, îmbunătățirea și eficientizarea activității de formare a judecătorilor, procurorilor și personalului auxiliar de specialitate prin intermediul Institutului Național al Magistraturii, respectiv al Școlii Naționale de Grefieri;
8. identificarea aspectelor care necesită adoptarea unor măsuri de reformă din perspectiva Mecanismului de cooperare și verificare și promovarea măsurilor reale și eficiente care să conducă la înlăturarea deficiențelor din organizarea și funcționarea sistemului judiciar;
9. consolidarea capacității și răspunderii Consiliului Superior al Magistraturii, în principal, prin exercitarea atribuțiilor ce îi revin corespunzătoare rolului său fundamental de „interpus” între autoritatea judecătorească și celelalte două puteri ale statului, așa cum arătat anterior, care să conducă la asigurarea condițiilor optime pentru îndeplinirea actului de justiție, pornind de la cerințele constatate în cadrul sistemului și deficiențele ce reclamă remediere. Sub acest aspect, este necesar a exista o colaborare optimă a Consiliului Superior al Magistraturii cu toate autoritățile și organismele care concură, fie direct, fie indirect, la îndeplinirea actului de justiție;
10. promovarea tuturor măsurilor necesare la nivel administrativ-organizatoric care să facă posibilă punerea în aplicare a noilor Coduri de procedură, astfel încât cerința de reformă și eficientizare a sistemului asumată de România în raporturile cu Uniunea Europeană să nu rămână o formă fără fond, ci să devină o măsură de reformă reală, adaptată specificului sistemului judiciar român. În acest sens, este de dorit să fie realizată o

consultare reală a tuturor factorilor implicați, precum și întocmirea unor studii de impact corespunzătoare realităților specifice sistemului și care să ofere o imagine fidelă a consecințelor ce decurg din intrarea în vigoare a noilor Coduri.

*

* *

Obiectivele pe care și le propune orice candidat la alegerile pentru calitatea de membru în Consiliul Superior al Magistraturii sunt și rămân în primul rând obiective ale persoanei respective, realizabile însă numai în contextul în care ele se pot regăsi în conținutul unui Plan de management însușit și adoptat de Consiliu, ca organ colegial, în îndeplinirea rolului constituțional ce îi revine, prin exercitarea cu bună-credință și fructificarea tuturor modalităților legale și procedurale pe care organismul le are la dispoziție.

Judecător

GABRIELA VICTORIA BÎRSAN